

Юридичні аспекти участі у Програмі «Горизонт Європа»

*Олександр Моїсєєв,
кандидат юридичних наук,
головний спеціаліст «Офісу Горизонт Європа в Україні» НФДУ*

Основні документи

Horizon Europe (HORIZON)

HE Programme Guide

EU Funding & Tenders

Online Manual

EU Funding Programmes 2021-2027

Horizon Europe

Work Programme 2023-2025

1. General Introduction

**Програмний
путівник**

[Посилання](#)

Онлайн посібник

[Посилання](#)

**Робоча програма на 2023-
2025 роки. Загальні зауваги**

[Посилання](#)

Довідкові документи (Reference documents)

Містить нормативно-правові акти, аналітичні документи та робочі програми Комісії, а також типові грантові угоди та посібники для реалізації конкретних ініціатив в межах Програми

- > Legislation
- > Work programme & call documents
- > Grant agreements and contracts
- > Simplified cost decisions
- > Guidance
- > Templates & forms
- > Experts lists
- > Funding & Tenders Portal

Reference documents

Filters

2021 - 2027 ▾

Horizon Europe (HORIZON) ▾

Критерії відповідності учасника (*eligibility criteria*)

СТАТУС

Організація, створена і визнана такою відповідно до національного законодавства, законодавства ЄС або міжнародного права.

ПІДТВЕРДЖЕННЯ

РІС номер - ідентифікатор, який використовується протягом усього процесу подання заявки та управління проектом.

ДОДАТКОВІ ВИМОГИ

Критерії, пов'язані з типом дослідницької або інноваційної діяльності, розміром організації, її фінансовою стабільністю та досвідом реалізації попередніх проектів.

Умови конкретної теми можуть обмежувати участь певних типів юридичних осіб

Спеціальні суб'єкти, які можуть бути валідовані для участі у проєкті Програми

- органи державної влади (зокрема міністерства, інші органи виконавчої влади тощо);
- приватна організація;
- неприбуткова або прибуткова організація;
- мале або середнє підприємство (МСП);
- підприємство із середнім рівнем капіталізації (mid-cap);
- неурядова організація;
- організація громадянського суспільства (ОГС);
- міжнародна організація (МО)
- дослідницька організація;
- заклади загальної середньої освіти та вищі навчальні заклади.

EU Funding & Tenders

Rules for Legal Entity Validation, LEAR Appointment and Financial Capacity Assessment

[Посилання](#)

Принцип від "загального" до "спеціального"

Horizon Europe
Work Programme 2023-2025

13. General Annexes

Загальні додатки до Програми на 2023-2025 роки

Встановлюють керівні принципи для грантових конкурсів і тематик, у т. ч. критерії прийнятності та встановлені процедури оцінювання. Також регламентують питання юридичних і фінансових аспектів підписання грантових угод.

System Architecture - Standardisation and Follow-up/PoCs

HORIZON-JU-SNS-2024-STREAM-B-01-01

Спеціальні умови щодо реалізації конкурсної тематики

У разі, якщо реалізація тематики відхиляється від загальних умов або включає в себе додаткові умови, про це чітко зазначається у т. зв. "спеціальних умовах для конкурсної тематики" (*specific conditions for the topic*).

Specific conditions

7. **Specific conditions:** described in the specific topic of the Work Programme, and in Appendix 1 to the WP: Additional Conditions of the SNS 2024 Call.

For more call-specific questions, please check the [FAQ section](#)

Project collaboration

As part of the call conditions, participants of selected projects will be requested to cooperate in the SNS Programme for topics of common interests by signing the collaboration agreement referred in the specific provisions of the Model Grant Agreement (MGA).

Критерії прийнятності заявки (*admissibility criteria*)

**ЕЛЕКТРОННИЙ
ФОРМАТ ПОДАННЯ**

**ВИКОРИСТАННЯ ФОРМ
СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОЇ
ПОДАЧІ ЗАЯВОК**

ДЕДЛАЙНИ

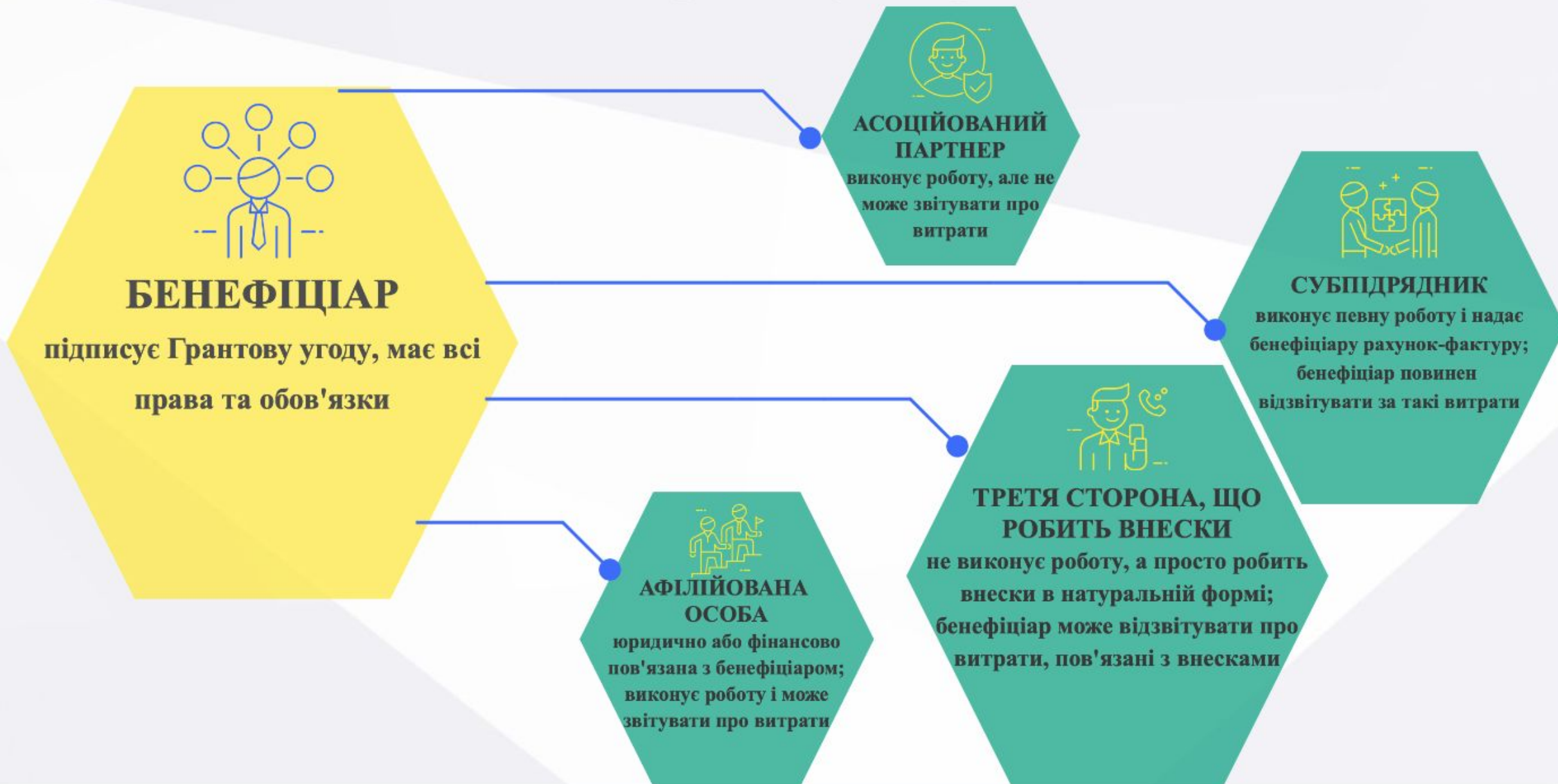
**СТРУКТУРНА
ЗАВЕРШЕНІСТЬ
ТА ПОВНОТА**

**ПЛАН
ВПРОВАДЖЕННЯ ТА
РОЗПОВСЮДЖЕННЯ**

ОБСЯГ ТЕКСТУ

Учасники проєкту (Participants of the project)

Координатор vs. бенефіціари проєкту

КООРДИНАТОР

- безпосередньо підписує Угоду;
- є центральною контактною особою для грантодавця;
- представляє консорціум (у відносинах з грантодавцем);
- має специфічні обов'язки (контролює належну реалізацію заходів; виступає посередником у всіх комунікаціях, у т.ч. надає гарантії попереднього фінансування; запитує та перевіряє будь-які документи тощо);
- розподіляє платежі, передбачені Угодою, між іншими бенефіціарами.

ІНШІ БЕНЕФІЦІАРИ

- є підписантами спеціального документу - Форми приєднання (Accession form);
- несуть повну відповідальність перед грантодавцем за реалізацію проєкту та дотримання всіх зобов'язань, що впливають з нього;
- спільно відповідають за технічну реалізацію проєкту;
- повинні мати відповідні ресурси для реалізації проєкту;
- повинні залишатися правомочними протягом усього періоду реалізації Програми;
- серед основних обов'язків: своєчасно надавати фінансову звітність, технічні звіти та результати координатору; повідомляти грантодавця та координатора про будь-які події, що можуть вплинути на реалізацію проєкту або призвести до його відтермінування; використовувати портал для обміну даними та інформацією щодо участі афілійованих організацій та ін.

Консорціум: поняття та загальні принципи формування

Консорціум - це

формально організована група різних суб'єктів, включаючи науково-дослідні установи, університети, промислові підприємства та інші зацікавлені сторони, які співпрацюють над реалізацією наукових проєктів, що фінансуються Європейським Союзом

Параметри побудови

- ▶ Міждисциплінарна співпраця
- ▶ Партнерське розмаїття
- ▶ Стратегічне планування
- ▶ Інклюзивність та рівність
- ▶ Міжнародна співпраця
- ▶ Управління проєктами
- ▶ Орієнтованість на інновації та впровадження дослідницьких результатів
- ▶ Етичні та відповідальні дослідження

Правила формування консорціуму

ЗАГАЛЬНІ

01

Визначені у Загальних додатках до Робочої програми «Горизонт Європа» на 2023-2024 роки ([13. General Annexes, Horizon Europe Work Programme 2023-2024](#))

- принаймні одна незалежна юридична особа, заснована в державі-члені ЄС; та
- щонайменше дві незалежні юридичні особи, кожна з яких заснована в різних державах-членах або асоційованих країнах.

СПЕЦІАЛЬНІ

02

Визначені безпосередньо в робочих програмах за кожним окремим компонентом Програми

НАПРИКЛАД:

в описі конкурсу HORIZON-INFRA-2024-DEV-01-03 (Consolidation of the RI landscape – Individual support for evolution, long term sustainability and emerging needs of pan-European research infrastructures) міститься така вимога до формування консорціуму: *з огляду на обсяг цієї теми, консорціуми повинні включати принаймні один з консорціумів ESFRI Landmarks або Європейських консорціумів дослідницьких інфраструктур (ERICs).*

Юридичні інструменти, що можуть передувати підписанню Угоди

УГОДА ПРО КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ

УГОДА ПРО НЕРАЗГОЛОШЕННЯ

Угода про створення консорціуму (*Consortium Agreement*)

Угода про створення консорціуму

юридичний документ, що регулює співпрацю між кількома організаціями, які беруть участь у дослідницькому або інноваційному проекті, що фінансується Програмою

Стандартні розділи Угоди визначені статтею 7 Грантової угоди

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АПАРАТ

формулювання забезпечують чіткість і спільне розуміння ключових термінів, що використовуються в Угоді

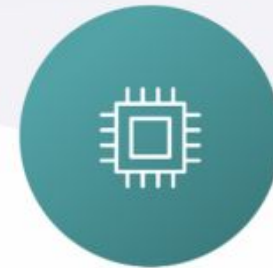
РОЛЬ ПРОВІДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

описати розподіл фінансування між учасниками проекту та визначеними видами діяльності

ВНЕСЕННЯ ЗМІН В ЧАСТИНІ ЧЛЕНСТВА

включаючи зміну або розширення Угоди для включення інших партнерів, які роблять внесок у дослідження

ЗАЛУЧЕННЯ ПРОДУКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ РОБОТИ

визначення прав власності (майнових і немайнових) на результати дослідницького проекту

Інструменти типових Угод

DESKA

Підходить для переважної частини проєктів. Добре підходить для академічних установ.

MCARD- Europe

Найбільш придатний для проєктів у ділянці інформаційно-комунікаційних технологій.

EUCAR

Більш адаптований до проєктів у міждисциплінарних напрямках.

Назва дослідницького проєкту

Унікальність

не повинна бути подібною до вже існуючих

Обмеженість

її вибір може бути обмежений іншими авторськими правами .

Здатність бути комерціалізованою

здатна перетворити результати досліджень на продукти або послуги, які можна представити на ринку

Верифікованість

може бути перевірена за допомогою інструментів, наявних на платформах WIPO, WHOIS

Грантова угода (Grant Agreement)

юридично обов'язковий документ, який встановлює умови та порядок фінансування між Європейською комісією (або іншим фінансуючим органом) та бенефіціаром (одержувачем фінансування)

Права

- отримувати фінансування від ЄС, відповідно до умов та правил, визначених в Угоді;
- володіти результатами проекту;
- звертатися з проханням про внесення змін.

Обов'язки

- впроваджувати результати проекту (Додаток 1);
- звітуватися у визначені строки та у встановлені періоди часу;
- розміщувати емблему ЄС та посилання на фінансування за рахунок Програми.

Максимальна сума гранту

зазвичай, орган, що надає грант, ніколи не може виплатити більше, ніж передбачено максимальною сумою гранту, зафіксованою в Угоді.

Види грантових угод

General

змішаний грант на основі бюджету та фактичних витрат

Unit
cost-based

мають форму відрахувань від фактичних витрат

Lump
sum-
based

розподіл за робочими пакетами та бенефіціарами

Структура Загальної Модельної Грантової угоди (General Model Grant Agreement)

Horizon Europe (HORIZON)

Model Grant Agreement

EU Grants

AGA – Annotated Grant Agreement

EU Funding Programmes 2021-2027

**ІНФОРМАЦІЙНА
КАРТКА
(Datasheet)**
стислий виклад основних
положень Угоди

**Основна
частина**

СТАТТІ

- Загальні дані
- Учасники
- Грант
- Звітування, оплата та відшкодування
- Наслідки невиконання, застосовне право та порядок вирішення спорів
- Спеціальні норми Додаток 5 та стандартні строки після завершення проєкту

- Розділ 1 - Загальні положення (Статті 1-2)
- Розділ 2 - Заходи (Статті 3-4)
- Розділ 3 - Грант (Статті 5-6)
- Розділ 4 - Реалізація гранту (Статті 7-26)
- Розділ 5 - Наслідки невиконання (Статті 27-35)
- Розділ 6 - Прикінцеві положення (Статті 36-44)

ОФІС
ГОРИЗОНТ ЄВРОПА
в Україні

ДОДАТКИ

Структура Загальної Модельної Грантової угоди (*General Model Grant Agreement*)

Додаток 1 Опис заходів

Додаток 2 Орієнтовний бюджет

Додаток 2а Додаткова інформація про питомі витрати та внески

Додаток 3 Форми приєднання для бенефіціарів

Додаток 3а Заява про солідарну відповідальність афілійованих осіб

Додаток 4 Модель фінансового звіту

Питання безпеки (Стаття 13)
Етика (добросовісність досліджень) (Стаття 14)
Цінності (наприклад, гендерний аспект) (Стаття 14)
Права інтелектуальної власності (Стаття 16)
Комунікація, розповсюдження, відкрита наука та популяризація (Стаття 17)

Додаток 5 Спеціальні правила

Спеціальні правила реалізації заходів (Стаття 18): найм та умови праці, конкретні правила доступу до дослідницької інфраструктури, конкретні правила для закупівель та ін.

Анотована Грантова Угода

Зрозумілою мовою з прикладами пояснюється зміст положень Грантової угоди

EU Grants

AGA – Annotated Grant Agreement

EU Funding Programmes 2021-2027

[AGA – Annotated Grant Agreement](#)

Виникли проблеми з тлумаченням термінів?

Glossary

A

AUDEX (External Audit Management Tool)

Commission IT tool for audits.

AcAD (account Administrator)

[Funding & Tenders Portal role](#).

Person (in a beneficiary organisation) who assists the LEAR in their tasks.

**Словник термінів на
EU Funding & Tenders Portal**

Europe - IP Glossary

A

Access Rights (FP7)

are, in the context of FP7, licences and users rights to forego another participant.

Access Rights (Horizon

are, for the purposes of Horizon 2020, rights to use the projec

**Словник термінів права ІВ
на IP Helpdesk**

Потребуєте правничої допомоги під час вирішення питань, пов'язаних із розробленням та підписанням Угоди?

1

Research Enquiry Service

Research Enquiry Service

The service deals with questions regarding European Research, available funding instruments in the field of research and the validation process of participants.

2

European IP Helpdesk

European IP Helpdesk

A first-line intellectual property (IP) service providing free-of-charge support to help European SMEs and beneficiaries of EU-funded research projects manage their IP in the context of transnational business or EU research and innovation programmes.

Submission form

Contact form

First name*

Last name*

E-mail address*

Country of residence*

Organisation type*

Where did you learn about this site?*

Subject*

Programme area*

Enquiry*

0 / 3000

European IP Helpdesk Helpline

Our Helpline team provides free-of-charge, first-line support on IP issues related to cross-border business activities within Europe or IP questions specifically linked to EU-funded research and innovation projects. [Submit a question](#)

Dear Visitor,

The page you are trying to view is not available to the public, i.e. access is restricted to a certain user group, for instance registered users.

Here are a few options you may try:

- If you already **have an account**, please [log in](#) and make another attempt to view the page
- If you have an account, but **forgot your login credentials**, you may [request a new password](#).
- If you **do not have an account**, feel free to [register for a new account](#). This process only takes a few minutes.
- Should none of the above options apply and you believe that this page should be accessible, please [leave a message](#).

Як експерти оцінюють заявки

[HORIZON EUROPE PROPOSAL EVALUATION Standard Briefing](#)

Реєстрація проєкту в Міністерстві освіти та науки України

Порядок реєстрації міжнародних науково-технічних програм і проєктів, що виконуються в рамках міжнародного науково-технічного співробітництва українськими вченими, а також грантів, що надаються в рамках такого співробітництва, затверджений **наказом Міністерства освіти і науки України 20.11.2017 № 1507**([ПОСИЛАННЯ](#)).

Державну реєстрацію міжнародно-технічних програм і проєктів здійснює Міністерство освіти і науки України.

Технічну обробку документів, пов'язаних із підготовкою міжнародно-технічних програм і проєктів до реєстрації, ведення Реєстру здійснює **Український інститут науково-технічної експертизи та інформації(УкрІНТЕІ)**.

Зареєстровані проєкти звільняються від обов'язкового продажу на міжбанківському валютному ринку України надходження в іноземній валюті (ч. 8 ст. 66 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»).

Оплата видатків, пов'язаних з реалізацією зареєстрованих проєктів, що їх виконують державні наукові установи та заклади вищої освіти, здійснюється у першочерговому порядку в повному обсязі (ч. 9 ст. 66 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»).

Реєстрація проєкту міжнародної технічної допомоги (МТД)

Постанова Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 р. № 153 «Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги» ([ПОСИЛАННЯ](#)).

Державна реєстрація проєктів (програм) є підставою для акредитації їх виконавців, а також реалізації права на одержання відповідних пільг, привілеїв, імунітетів, передбачених законодавством та міжнародними договорами України (пунктом 142.3 статті 142, підпунктом "б" підпункту 165.1.1 пункту 165.1 статті 165, пунктом 197.11 статті 197, підпунктом 213.3.9 пункту 213.3 статті 213 Податкового кодексу України тощо).

Державна реєстрація проєктів (програм) МТД провадиться **Секретаріатом Кабінету Міністрів України**.

Підпункт 25 пункту 14 Постанови Національного Банку України від 24 лютого 2022 року №18 «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану» дозволяє банкам проводити платежі за кордон в іноземній валюті для розрахунків у межах проєктів/програм міжнародної технічної допомоги/прикордонного співробітництва, що фінансуються Європейським Союзом.

ОФІС ГОРИЗОНТ ЄВРОПА в Україні

Для отримання консультації щодо участі у Програмі «Горизонт Європа» надсилайте письмові запити на службову скриньку Офісу:

Детальну інформацію про актуальні конкурси можна знайти на нашому вебсайті

horizon-europe.org.ua

www.facebook.com/HEOinUA

[LinkedIn](#)

[Twitter](#)

www.youtube.com/@HEO-in-UA

horizoneurope.info@nrfu.org.ua

01001, Київ, вул. Бориса Грінченка, 1

Funded by
the European Union

HEC^{IN}UA

